

Complexnummer: 524892

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Israëlitische begraafplaats

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

524893, 524894

Woonplaats

Alkmaar

Gemeente

Alkmaar

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Alkmaar, Westerweg 107, Westerhoutkwartier

Complexomschrijving

Inleiding

Complex "Israëlitische begraafplaats" bestaande uit het in oorsprong uit 1747 daterende BEGRAAFPLAATSTERREIN (monnr. 7464), het METAARHUIS uit 1923 en HEK uit 1902.

Omschrijving

Het metaarhuis in Late Amsterdamse Schoolstijl werd in 1923 gebouwd naar ontwerp van de Alkmaarse architect P.N. Leguit (Zaandam 1874 - Alkmaar 1941). Opdrachtgever was het bestuur van de Israëlitische Gemeente in Alkmaar. Het metaarhuis met de overhoekse steunberen lijkt te verwijzen naar de Tempel van Jeruzalem uit het Oude Testament. Het smeedijzeren hek langs de Westerweg dateert uit 1902 en werd ontworpen door de Alkmaarse architect C.Ooms (Krommenie 1864). Het dubbele toegangshek in het midden en de neveningangen ter weerszijden zijn voorzien van art nouveau siermotieven en uitgespaarde Hebreeuwse letters. De Israëlitische begraafplaats ligt aan de oostkant van de Westerweg in het zuidelijke gedeelte van de Alkmaarderhout. Het hek bevindt zich langs de Westerweg met in het midden het toegangshek en daarachter in de middenas het metaarhuis.

Waardering

Het complex "Israëlitische begraafplaats" bestaande uit het in oorsprong 18de-eeuwse begraafplaatsterrein, het metaarhuis uit 1923 en het hek in Art Nouveautrant uit 1902 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven Joodse begraafplaats met karakteristieke onderdelen, gelegen aan de rand van de Alkmaarderhout.

Monumentnummer*: 524893

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82758/53

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Alkmaar	Alkmaar	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Alkmaar	Westerweg 107, Westerhoutkwartier

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Alkmaar	E			4639

Omschrijving**

Omschrijving

Op vierkant grondplan (6 x 6 m) opgetrokken METAARHUIS van één bouwlaag onder een tentdak met bitumineuze dekking. De buitenmuren zijn opgetrokken in rode machinale baksteen waalformaat in kruisverband met platvolle voeg en zetten zich boven een getrappt uitgemetselde band voort als een lage borstwering rond het tentdak. De borstwering is aan de bovenzijde afgedekt met zwartgeteerde tegels. Alle vier hoeken zijn voorzien van een overhoekse steunbeer die taps toeloopt en bovenaan door de hoek ingesneden wordt. In het midden van de identieke voor- (NW) en achtergevel (ZO) bevindt zich een dubbele deur beschoten met in dwarsdoorsnede geprofileerde staande delen (elk deel is in het midden gebombeerd en ter weerszijden geribd). De deur in de voorgevel heeft in tegenstelling tot die in de achtergevel een ijzeren grendel. Boven beide deuren wordt de genoemde borstwering en uitkragende band onderbroken door een op drie uitstekende gootklossen rustende houten bakgoot tussen met zwartgeteerde tegels afgedekte muurblokken op lisenen die naar boven toe zich versmallen en naar voren hellen. De lisenen zijn bovenaan voorzien van uitkragend siermetselwerk (invloed Amsterdamse School). Ter weerszijden van beide deuren bevindt zich een klein, hoog in de gevel geplaatst venster voorzien van X-vormige roeden, ondoorzichtig glas en een hardstenen lekdorpel. De identieke en eveneens symmetrische zijgevels tellen beide drie van deze vensters. Alle vensters en deuren worden ontlast door een rollaag. Het interieur is nog grotendeels oorspronkelijk en bevat onder meer een vloer van rode en gele baksteen waarin als hoofdmotief een omcirkelde Davidster. Tegen de noordoostmuur is een witmarmeren gedenkplaat aangebracht met de volgende inscriptie: "1835 5 FEBRUARI 1935 DE N.I. GEMEENTE ALKMAAR AAN DE VER: G.G.W. BIJ HAAR 100 JARIG BESTAAN IN DANK VOOR DE VERFRAAIING VAN DE BEGRAAFPLAATS". Ook de inventaris bestaande uit een oude houten draagbaar, een dito kruiwagen en een grafbekisting is nog aanwezig.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het metaarhuis in Late Amsterdamse Schooltrant uit 1923 is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als karakteristiek gaaf bewaard gebleven metaarhuis en als onderdeel van de Israëlitische begraafplaats gelegen in de Alkmaarderhout.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Baarhuisje

Monumentnummer*: 524894

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82758/68

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Alkmaar	Alkmaar	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Alkmaar	Westerweg BY 107, Westerhoutkwartier

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Alkmaar	E			4639

*Omschrijving***

Omschrijving

Het BEGRAAFPLAATSHEK is boven een lage muur van rode baksteen uitgevoerd als smeedijzeren spijlenhek. De vierkante spijlen hebben een golvend uitlopende top. Het hek wordt gedragen door getorste hoofdspijlen die aangebracht zijn in de betonnen deksteen van de haaks op de genoemde muur staande dwarsmuurtjes. De spijlen direct ter weerszijden van de getorste spijlen worden aan de achterzijde geschoord door een eveneens in de betonnen deksteen verankerde ijzeren schoor die zich bovenaan in tweeën splitst. Ter hoogte van de getorste spijlen wordt het hek bekroond door siersmeedwerk. Rechts van het midden van het hek bevindt een dubbel toegangshek afgehangen aan gemetselde hekpijlers van rode baksteen waalformaat. De twee draaivleugels zijn voorzien van rijk siersmeedwerk in art-nouveaustijl. Ter weerszijden van het dubbele toegangshek bevindt zich een neveningang in de vorm van een enkel draaiend deel voorzien van vergelijkbaar siersmeedwerk en een plaatijzeren banderol waarin Hebreeuwse letters zijn uitgespaard. De vertaling van de Hebreeuwse tekst luidt: "Van stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren".

Waardering

Het hek in Art Nouveautrant uit 1902 is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als karakteristiek gaaf bewaard gebleven onderdeel van de Israëlitische begraafplaats (monnr. 7464), gelegen in de Alkmaarderhout.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Begraafplaatshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument